

Michael Svennevig
BILLEDER AF LIV
samtaler & digte
Forlaget Epigraf
2018

Uddrag fra bogens forord:

Det startede med litterære gårdhavefester om drømme og visioner hos Dansk PEN i 2007, og voksede til festivaler året efter – for 10 år siden. "Billeder af liv" er både et blik frem og tilbage – og jubilæet fejres ved at lade 80 stemmer fra nær og fjern klinge gennem byen og med denne bogudgivelse, for at give det en længere efterklang.

Det handler om at have modet og lysten til at mødes, for at undgå at vi bliver fremmede for hinanden. Kunsten er det spejl vi gensidigt spejler os i, og vi skal nyde og værdsætte den frihed og det håb, det giver at mødes på tværs af forskelle og kultur.

5 bydele er med, og det foregår i en kolonihaveforening på Amager, i en kirke på Vesterbro, på en café på Østerbro, i et galleri i Vanløse og i en gårdhave på Christianshavn. Der er mulighed for at møde stemmer og historier, som du måske ikke kender i forvejen, sammen med nogle, der er langt mere velkendte. I bogform er der 9 samtaler og 9 digte.

Både i bogen og på festivalen er det mødet med det fremmede, mødet mellem danskere, flygtninge og udlændinge, der er tænkt som omdrejningspunktet, men måske er det i langt højere grad kommet til at handle om drømme og visioner – og slet og ret om at være menneske. Så tag tilløb, og gør dig klar til mødet med det hav af stemmer og historier, som bliver præsenteret her i bogen og på jubilæumsfestivalen i år.

Michael Svennevig

*

Uddrag fra samtalen med JYTTE ABILDSTRØM

Strøtanker fra en gammel gøgler **Om natur og bæredygtighed - og om at holde fast i gøgleriet** **Jytte Abildstrøm i samtale med Michael Svennevig**

Jytte Abildstrøm (JA): Min mormor og morfar boede i Vesselsgade. De havde en tøjforretning ved Peblingsøen og Dronning Louises bro. De havde tre børn. To piger og en dreng, og så havde de barnepigen, Sophie, der boede i Blågårdsgade.

Jeg er født i 1934, og jeg kom på landet under krigen på en gård, som min morfar kendte, sammen med min storebror. Selv om min mormor og morfar havde et sommerhus i Holte, havde de også en nyttehave og en stor frugtplantage.

Vi var også i Sophies kolonihave under og efter krigen. Jeg elskede at komme i den kolonihave. Bare jeg *tænker* på den, kan jeg se de spartanske møbler, lugte petroleumlampen – og smage frokosten. Er det ikke vildt? Så jeg har altid tænkt, at hvis alt går galt, er der kolonihavebevægelsen. Efter miljøåret i 87 ryger proppen af, og jeg tænker, at nu må jeg simpelthen realisere nogle af de ting som jeg har været i nærheden af. Der var tilfældigvis én kolonihave til salg på Finsensvej. Min mor og far hjalp mig, og jeg købte den.

I miljøåret havde vi spillet "Klodshans", hvor min ældste søn, Lars, lavede en masse foredrag og Peter var med, og så fik jeg det, der i forvejen var skabt i min sjæl. Det var bare en anden størrelse, men inde i mig hænger det sammen. Forstår du det?

Jeg var sidste år på trækursus i Järna sammen med 80 skovfolk, for jeg ville gerne lære at plante træer. Jeg var den eneste gøgler – og de andre var skovfolk. (Ier sin karakteristiske latter) Men de passede så godt på mig, for underviseren tænkte: "Die Däne ist langsam", men han fandt ud af, at jeg var noget helt andet. Nu var der meget lidt plads i min kolonihave, men jeg havde frugttræer og frugtbuske. En norsk filosof, Hans-Jørgen Højnæs foreslog: "Du skal da møde min ven Flemming Abrahamsen, der er arkitekt." Så da jeg kom hjem fra Järna, tog jeg ned til ham. I Sverige er der rigtig mange komposttoiletter, og han havde et komposttoilet, og så havde han lige lært en finne at kende og en finsk masseovn, så han kom ud i min lillebitte kolonihave og lavede en finsk masseovn. Jeg var med og så, hvordan den blev lavet. For det er genialt med en finsk masseovn, fordi den bruger så lidt brænde, og du kan bage på eftervarmen - og røgen forurener ikke.

*

Uddrag fra samtalen med PAUL BIRKHOLM

LYSTEN TIL RELATIONER

Samtale med Paul Birkholm

Michael Svennevig (MS): Vi har mødtes tre gange. Første gang var *før* vi kendte hinanden, hvor vi dagen efter fulgtes i bussen fra Venligbohus og ud til "Litteraturen samler ind" i filmbyen Zentropa. Anden gang var til Sammenføringsgildet som du arrangerede på Amager. Tredje gang var til meditation, som du stod for, i Venligbohus.

Paul Birkholm (PB): Tre meget forskellige møder.

MS: Ja, og det som har slået mig, når jeg har talt med dig er, at det for dig har været en naturlig impuls at gribe ud. At du har fanget et eller andet, og så har du holdt ved, og udvidet det for hver gang.

PB: Jo.

MS: Noget af det, jeg gerne vil tale med dig om, er din vej til mødet med det fremmede. Hvad er det der gør, at du har mod på den udveksling, og hvad er det der gør, at det virker inspirerende på dig, for det kan jeg mærke, at det gør. For der er forskel på, om man gerne vil være godgørende, eller om det er noget man brænder for, der *samtidig* udvirker noget godt.

PB: Begge dele er vigtigt, synes jeg. Det er måske meget kendetegnende for mit engagement i tilværelsen – i det hele taget. Uden at det skal blive alt for højspændt. For jeg har altid oplevet, at de to ting smeltede sammen, fordi jeg psyko-socialt, men også almindelig livsfilosofisk, har haft den oplevelse og den tanke, at individet og det individuelle blik og præstation er underordnet et "vi" - et fællesskab. Jeg ved ikke, hvornår det startede, men så længe jeg kan huske, har jeg aldrig oplevet mig som adskilt fra omverdenen.

MS: Er det en barndomsfølelse?

PB: Ja, det tror jeg. Jeg ser på mange måder mit liv kørende som en film, hvor der er ét spor, hvor jeg har mit almindelige liv med arbejde og familie, og så en parallelverden, hvor jeg udlever noget af det her. At møde det fremmede – og gribe det, gå ind i det og støtte op om det. Men jeg har altid haft det sådan, at min egen personlige oplevelse og væren til stede har syntes mindre interessant end det at prøve at gribe og favne det menneskelige eller det mellemmenneskelige.

Uddrag fra samtalen med BEHNAZ

Flyvefisk og hjorte - om vågne drømme og ønsket om ikke at ville blive sat i bås Samtale med billedkunstneren Behnaz

Behnaz' malerier er som vågne drømme. Ved første øjekast ser de både drømmende og idylliske ud, men der er meget mere end hvad man først ser. Det gælder også personen bag. Behnaz maler med fotografisk nøjagtighed, men bevæger sig i en symbolmættet under- og oververden, der kun gradvist lader sig afkode. Alligevel har malerierne en dragende umiddelbarhed over sig, for de kommunikerer på mange niveauer. Der er landskaber, dyr og mennesker, men ofte i overraskende kombinationer og sammenhænge. At tale med Behnaz er som at vandre rundt inde i hendes malerier. Alting virker umiddelbart letforståeligt, men er det ikke. Men sådan er det også med livet. Vi tror at vi ved, hvordan det hele hænger sammen, men snart viser det sig at vi slet ingenting ved. Sådan er det også at mødes med Behnaz. Hun ler meget, og har en klingende, medrivende latter. Det hun fortæller overrasker og åbner ind til en ny forståelse, der måske danner overgangen til et nyt billede – som hun endnu ikke har malet. Det næste maleri. Jeg har spurgt Behnaz om hun vil være med på sommerens festival "Billeder af liv", og vi taler om hvordan vi bedst kan gribe det an.

Behnaz: At rejse er at leve, siger man, men det er rigtigt, især når man kommer fra et lille land som Danmark. Mens hvis du kommer fra USA er det lige modsat sådan, for der er du omgivet af mange forskellige mennesker, det er inspiration i sig selv. Men når du bor i et lille land, skal du rejse, for ellers bliver dit udsyn indskrænket og du ender med at blive dum. Historisk har I været smarte nok til at vide at I skulle ud, for at få inspiration. Men det er nyt, for det er kun inden for de sidste 30-40 år – det er ingen tid. Det er fra dengang tyrkerne kom til landet. Så hvis du vil lave en festival, der blandt andet handler om identitet og nationalitet, skal man fjerne den dårlige samvittighed fra danskerne. Det er meget menneskeligt at det er sådan, når man kommer fra et lille land. For når man tænder for fjernsynet bliver man bombaderet med lutter amerikansk kultur, og når man bliver bombaderet af fremmede kulturer gør man umiddelbart det – og uden at tænke over det – at man lukker til.